

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. завідувача кафедри, доцент
 — Марина КАЛЮЖНА

«22» вересня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

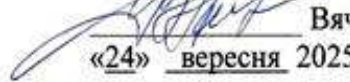
В.о. декана факультету економіки
та управління

 — Аркадій ТОПОВ

«24» вересня 2025 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В. о. проректора з науково-
педагогічної та методичної роботи

 — Вячеслав СЕДОВ

«24» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОП 17 ПОДАТКОВА СИСТЕМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>перший (бакалаврський) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>073 «Менеджмент»</u> (код та найменування спеціальності)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	<u>Менеджмент</u> (назва освітньої програми)
СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ	<u>Факультет економіки та управління</u> (факультет, інститут)

ОДЕСА – 2025

Робоча програма освітнього компонента «Податкова система» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Розробники: Андрій НАЙДА, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри обліку і оподаткування

Протокол № 2 від «22» вересня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри _____ Марина КАЛЮЖНА

Гарант освітньої програми _____ Ганна ДІДУР

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>07 «Управління та адміністрування»</i> (шифр і назва)	<i>обов'язкова</i>	
	Спеціальність: <i>073 «Менеджмент»</i>		
Модулів – 2	Освітня програма <i>«Менеджмент»</i>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 6	Рівень вищої освіти: <i>перший (бакалаврський) рівень</i>	Лекції	
		30-год.	6 - год.
		Практичні, семінарські	
		28 - год.	6 - год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		62 -год.	110 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		-	-
		Вид контролю:	
		Іспит	Іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить год:
 для денної форми навчання – 58/62 (93,5%);
 для заочної форми навчання – 12/108 (11,1%).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Податкова система» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Менеджмент» підготовки здобувачів першого рівня освіти ступеня «Бакалавр». Передумовами для вивчення освітнього компоненту «Податкова система» є формування у здобувачів вищої освіти компетентностей за спеціальністю «Менеджмент».

Метою вивчення освітнього компонента «Податкова система» є формування знань, умінь і навичок у теоретично-практичних аспектах податкової системи, організації роботи фіскальних органів, визначенні, узгодженні та сплаті податкових зобов'язань, реалізації стратегії добровільної сплати податків, порядку обчислення, декларування та погашення податкових зобов'язань з основних податків та зборів.

Завданням викладання освітнього компонента є:

1. Сприяти формуванню системного уявлення про компонентний склад і структуру податкової системи.
2. Сформувати знання альтернативних систем оподаткування, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, діяльності державної податкової служби.

Результатом вивчення освітнього компонента є оволодіння професійно-функціональними знаннями та вміннями:

здобувач повинен знати: сутність податків та зборів, податкової системи та податкової політики; склад, класифікацію та функції податків; принципи та структуру податкової системи України; порядок нарахування та сплати податків і обов'язкових зборів та платежів до бюджету та державних цільових фондів, що здійснюються, як фізичними, так і юридичними особами; відповідальність за порушення податкового законодавства

здобувач повинен уміти: використовувати нормативно-правове забезпечення системи податків в Україні; визначати базу оподаткування, розмір податків та строки їх сплати до бюджетів усіх рівнів; виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків; визначати розмір штрафних санкцій за порушення податкового законодавства; оскаржувати дії податкових органів, тощо.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Податкова система» у здобувача вищої освіти формуються:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері ме-

менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 17. Здатність стратегічно мислити, формулювати бізнес-ідеї, управляти інвестиціями, організовувати власну підприємницьку діяльність в умовах ринкового ризику.

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Податкова система» є:

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 19. Демонструвати навички розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері стратегічного та інвестиційного менеджменту в умовах невизначеності та ризику .

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади податкової системи												
Тема 1. Теоретичні основи оподаткування	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
Тема 2. Податкова система	11	4	2	-	-	5	12	1	1	-	-	10
Тема 3. Податкова політика держави	11	4	2	-	-	5	12	2	-	-	-	10
Тема 4. Податковий механізм	14	2	4	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	45	12	10	-	-	23	44	4	2	-	-	38
Змістовий модуль 2. Прямі та непрямі податки, інші збори												
Тема 5. Непрямі податки: економічна сутність, переваги та недоліки	9	4	2	-	-	5	13	-	-	-	-	10
Тема 6. Прибуткові податки і внески	9	4	4	-	-	5	13	2	2	-	-	10
Тема 7. Плата за ресурси та послуги	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 8. Інші податки, збори і неподаткові платежі	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 9. Спеціальні податкові режими	9	2	2	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 10. Податкове адміністрування	9	2	2	-	-	5	12	2	-	-	-	10
Тема 11. Деякі питання функціонування податкової системи	15	2	4	-	-	9	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	75	18	18	-	-	39	76	4	2	-	-	70
Усього годин	120	30	28	-	-	62	150	8	4	-	-	108

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Тема 1. Теоретичні основи оподаткування.

Сутність податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, внески, відрахування, збори. Визначення податків, їх характерні ознаки.

Функції податків. Фіскальна функція, механізм її реалізації. Податки як основа фінансової бази держави. Регулююча функція. Основні напрями податкового регулювання. Співвідношення функцій у різних видів податків. Елементи податку: суб'єкт (платник) і носій, об'єкт оподаткування, джерело сплати, одиниця оподаткування, податкова ставка і квота. Методи побудови податкових ставок. Тверді й процентні ставки. Види процентних ставок: прогресивні та регресивні, їх комбінації. Класифікація податків, її ознаки. Поділ податків за економічним змістом. Класифікація податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють. Класифікація податків залежно від способів їх справляння. Види прямих податків. Реальні податки, особисті податки. Прибутковий податок як основний вид прямих податків. Прибуткове оподаткування юридичних осіб. Переваги і недоліки прямих податків, проблеми їх справляння. Регулюючий механізм окремих видів прямих податків. Види непрямих податків: акцизи, фіскальні монополії, мито. Акцизи, їх види. Види й призначення мита, митна політика. Податок на додану вартість як сучасна форма непрямого універсального оподаткування. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі.

Тема 2. Податкова система

Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Оптимізація співвідношення між фіскальною і регулюючою функціями податків, між різними видами податків. Фактори, що визначають структуру податкової системи. Наукові основи побудови податкової системи.

Принципи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу ВВП. Ідеали оптимального оподаткування: економічна ефективність і соціальна справедливість. Податки як інструмент фінансового регулювання розвитку суспільства. Рівноцінність в оподаткуванні різних суб'єктів. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення. Склад та структура податкової системи України, законодавчі акти, що її регламентують. Принципи побудови податкової системи України, їх реалізація. Облік платників і надходжень податків. Порядок реєстрації платників, облікові документи. Облік надходжень податків, облікові реєстри. Контроль за своєчасним надходженням податків.

Тема 3. Податкова політика держави

Податкова політика: поняття податкової політики та її напрямки. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики. Аксіоми і принципи

податкової політики. Рівнонапруженість в оподаткуванні всіх платників. Податкова політика в сучасних умовах. Економічна ефективність податкової системи: ефективність та дієвість податкових інструментів, характеристика їх впливу на соціально-економічний розвиток. Суть податкового регулювання економіки. Податковий вплив на ціни. Податкові важелі обмеження попиту та стимулювання інвестицій. Податкова політика в умовах дефіцитності бюджету та інфляції.

Тема 4. Податковий механізм

Основи та організація податкової роботи. Правове регламентування діяльності податкових органів, інструктивне забезпечення податкового процесу. Контролюючі органи, їх характеристика, правове регулювання діяльності.

Податкова служба держави, склад податкової служби України. Організаційна структура та функції державної податкової адміністрації. Права й відповідальність працівників державної податкової служби. Податкове адміністрування. Забезпечення надходження нарахованих сум податків до бюджету.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ПРЯМІ ТА НЕПРЯМІ ПОДАТКИ, ІНШІ ЗБОРИ

Тема 5. Непрямі податки

Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток. Передумови впровадження ПДВ в Україні. Податок на додану вартість як ціноутворюючий фактор. Методика включення податку в ціну.

Платники і ставки податку. Порядок реєстрації платником ПДВ. Об'єкт оподаткування, особливості його визначення у різних галузях. Пільги по ПДВ, їх направленість та дія. Порядок обчислення податку на додану вартість. Два методи обчислення податку: нетто-податок і сальдовий, їх характеристика і передумови використання. Облік податку у платників. Податкові зобов'язання та податковий кредит при обчисленні податку на додану вартість. Особливості визначення податкового зобов'язання та кредиту. Декларація з ПДВ, її зміст, порядок складання. Строки подання декларацій. Оподаткування сільськогосподарської діяльності.

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Поняття акцизу. Суб'єкти та об'єкти акцизного податку. Платники акцизного збору, об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів і ставки акцизного податку. Методика обчислення сум акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету. Порядок включення акцизного податку у ціну товарів. Пільги по податку. Специфіка оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Особливості оподаткування акцизним податком транспортних засобів. Специфіка оподаткування нафтопродуктів. Звітність по акцизному податку. Особливості маркування підакцизних товарів. Строки сплати акцизного податку та подання декларації. Штрафні санкції за порушення нарахування і сплати акцизного податку

Основи митної справи. Митна територія та митний контроль, ввезення, вивезення та транзит товарів, митна декларація і декларанти. Мито як джерело до-

ходів бюджету, митна політика. Ввізне та вивізне мито. Митне оформлення. Визначення місця митного оформлення. Порядок митного оформлення. Митний брокер, його права та повноваження. Митне декларування. Митна декларація, порядок її подання. Контроль митних органів за сплатою митних платежів юридичними особами. Види мита. Визначення товарної позиції. Визначення країни походження товарів. Визначення митної вартості, її достовірності. Методи визначення митної вартості товарів. Метод визначення митної вартості за ціною угоди щодо товарів, які імпортуються. Визначення митної вартості за ціною угоди щодо ідентичних товарів. Визначення митної вартості за ціною угоди щодо подібних (аналогічних) товарів. Визначення митної вартості на основі віднімання вартості. Визначення митної вартості на основі додавання вартості. Резервний метод визначення митної вартості. Порядок обчислення суми мита. Контроль за своєчасністю перерахування суми мита до бюджету. Порядок нарахування податку на додану вартість на товари, що імпортуються. Особливості контролю митних органів за сплатою мита, податку на додану вартість та акцизного збору, з товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами. Товари що не підлягають оподаткуванню при ввезенні на митну територію України. Порядок розрахунків та сплати митних платежів до бюджету.

Тема 6. Прибуткові податки і внески

Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств та організацій. Варіанти прибуткового оподаткування підприємств та організацій: податок на дохід і податок на прибуток. Податок на прибуток (дохід) підприємств як форма корпоративного прибуткового оподаткування. Платники і ставки податку на прибуток з числа резидентів та нерезидентів. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення прибутку як об'єкта оподаткування, його економічний зміст і кількісна визначеність.

Порядок формування доходів для цілей оподаткування. Структура доходів окремих категорій платників. Витрати підприємств для визначення прибутку, їх склад. Амортизаційні відрахування як специфічні витрати. Оподаткування прибутком операцій особливого виду.

Оподаткування товарно-бартерних операцій, операцій пов'язаним особам. Оподаткування страхової діяльності. Оподаткування податком на прибуток банківської діяльності. Оподаткування виробників сільськогосподарської продукції.

Пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення. Умови застосування окремих пільг. Особливості прибуткового оподаткування платників різних галузей, окремих видів доходів. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток. Строки й порядок розрахунків з податку за фактичними даними на основі бухгалтерської звітності платників. Декларація з податку на прибуток, її характеристика, порядок заповнення та подання. Оподаткування доходів фізичних осіб як форма індивідуального оподаткування. Оподаткування доходів фізичних осіб у системі оподаткування населення. Основи оподаткування доходів фізичних осіб. Характеристика платників податку. Характеристика об'єктів оподаткування. Загальний оподатковуваний дохід. Характеристика податкового кредиту при оподаткування доходів фізичних осіб. Подат-

кові соціальні пільги порядок їх надання фізичним особам . Ставки податку на доходи фізичних осіб.

Порядок нарахування, утримання, сплати та перерахування податку до бюджету. Оподаткування доходів від надання нерухомості в оренду. Оподаткування інвестиційного прибутку. Оподаткування доходів, отриманих за договорами довгострокового страхування життя та недержавного пенсійного страхування. Оподаткування операцій з продажу об'єктів нерухомого майна. Оподаткування операцій з продажу рухомого майна. Оподаткування доходу, отриманого платником податку внаслідок прийняття ним у спадщину коштів майна, майнових чи немайнових прав. Оподаткування доходу, отриманого платником податку як подарунок (або внаслідок укладання договору дарування). Оподаткування операцій із заміщенням втраченої власності. Порядок сплати перерахування податку до бюджету. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи. Порядок забезпечення виконання податкових зобов'язань. Оподаткування доходів громадян від підприємницької діяльності за наявності та відсутності прав юридичної особи. Оподатковуваний дохід. Порядок обчислення податку за прогнозними розрахунками оподаткованого доходу.

Тема 7. Плата за ресурси та послуги

Основи ресурсного оподаткування. Принципи встановлення плати за ресурси. Плата за ресурси як інструмент впливу на економічне та раціональне використання ресурсів. Види платежів за ресурси, особливості формування ставок та визначення платників.

Лісовий дохід, його сутність і призначення. Види лісового доходу. Порядок видачі дозволу за рубку деревини, механізм нарахування плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Плата за воду, що забирається із водогосподарських систем, її платники. Лімітування забору води і побудова тарифів плати за воду. Строк сплати за воду та звітність платників.

Плата за розробку корисних копалин (мінеральні ресурси), її платники. Перелік ресурсів, за які стягується плата. Ставки плати, порядок обчислення та сплати за мінеральні ресурси, звітність платників.

Плата за землю як інструмент раціонального використання земельних угод і регулювання розміщення виробництва та населення в регіональному розрізі. Форми плати за землю: орендна плата та земельний податок.

Основи побудови земельного податку: платники, об'єкт оподаткування, ставки. Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок, їх місцезнаходження та якісних характеристик. Земельний податок із земель сільськогосподарського призначення. Порядок встановлення ставок податку. Нархування податку, порядок і строки його сплати, санкції за порушення. Декларація по земельному податку, її характеристика.

Тема 8. Інші податки, збори і неподаткові платежі

Склад місцевих податків та зборів і порядок їх справляння. Суть майнового оподаткування та характеристика його основних форм. Майнове оподатку-

вання і його значення в сучасних умовах. Види майнового оподаткування. Податок на нерухоме майно. Платники, об'єкт оподаткування, ставки податку, терміни сплати і порядок зарахування до бюджету. Порядок надання пільг. Перспективи запровадження податку в Україні. Зарубіжний досвід справляння даного податку.

Оцінка нерухомості для цілей справляння податку на нерухоме майно. Особливості формування механізму справляння податку на нерухоме майно.

Порядок справляння туристичного збору, зборів за паркування автомобілів та за провадження окремих видів господарської діяльності.

Тема 9. Спеціальні податкові режими

Порядок визначення кола суб'єктів спрощеної системи оподаткування з числа юридичних та фізичних осіб. База оподаткування за спрощеною системою. Ставки спрощеної системи оподаткування. Особливості сплати інших податків суб'єктами спеціального режиму оподаткування.

Порядок оподаткування суб'єктів малого бізнесу за спрощеною системою при застосування різних ставок оподаткування. Порядок нарахування та перерахування податку. Порядок видачі свідоцтва про право сплати єдиного податку. Штрафні санкції за порушення порядку нарахування та сплати єдиного податку.

Умови переходу суб'єктів малого бізнесу на спрощену систему оподаткування. Облік платників єдиного податку - юридичних і фізичних осіб. Порядок видачі свідоцтва про сплату єдиного податку. Перевірка даних, наведених у заяві, на їх відповідність умовам переходу на спрощену систему оподаткування. Попередня перевірка розрахунків сплати єдиного податку. Своєчасність подання розрахунку. Документальна перевірка платників єдиного податку. Порядок ведення книги обліку доходів і витрат.

Єдиний податок 4-ої групи. Умови переходу на сплату податку, критерії визнання сільськогосподарським товаровиробником. Перевірка дотримання критеріїв, за якого дозволяється перебувати на спеціальному режимі оподаткування. Ставки податку та розподіл сплати протягом року. Особливості податкового планування з використанням платників єдиного податку.

Тема 10. Податкове адміністрування

Податкова звітність. Податкові консультації. Визначення суми податкових зобов'язань. Схеми податкової оптимізації. Ухилення від податків, уникнення податків. Запобігання податковим витратам, скорочення податкових витрат. Зміст та основні характеристики ухилення від оподаткування. Фактори, що сприяють виникненню податкових правопорушень. Типові способи ухилення від сплати податків. Податковий контроль. Облік і платників податків. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих податкових органів. Податкові перевірки, їх види та особливості.

Оцінка податкового навантаження. Формування системи показників, за допомогою яких здійснюється оцінка податкового тиску на підприємство.

Тема 11. Деякі питання функціонування податкової системи

Оцінка ефективності податкового планування. Визначення відхилень фактичних результатів від планових. Формування системи показників, що характеризують ефективність розроблених методів податкового планування. Принципи податкового планування, загальні та спеціальні принципи. Класифікація видів податкового планування. Тактика і стратегія податкового планування. Особливості податкового планування з використанням платників фіксованого сільськогосподарського податку.

Аудиторське обслуговування. Етапи податкового планування. Умови, що забезпечують альтернативність податкового планування. Методи податкового планування. Інструментарій податкового планування. Етапи впровадження податкового планування на підприємстві.

5.2 ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

(курс лекцій)

Денна форма навчання

№ з/п	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
1	2
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади податкової системи – 12 год
1.1	Теоретичні основи оподаткування (2 год) 1. Еволюція податків. 2. Концепції розвитку теорій податків. 3. Сутність і види податків.
1.2	Податкова система (4 год) 1. Сутність та організація податкової системи 2. Організаційне забезпечення функціонування податкової системи 3. Облік платників податків
1.3	Податкова політика держави (4 год) 1. Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки 2. Стратегія і тактика податкової політики. 3. Оцінювання ефективності податкової політики.
1.4	Податковий механізм (2 год) 1. Поняття і функції податкового механізму. 2. Характеристика елементів податкового механізму. 3. Інформаційні технології і процедури обробки економічної інформації
	Змістовний модуль 2. Основні прямі та непрямі податки, інші збори – 18 год.
2.1	Непрямі податки (4 год) 1. Податок на додану вартість 2. Акцизний податок 3. Мито
2.2	Прибуткові податки і внески (4 год) 1. Податок на прибуток підприємств. 2. Податок на доходи фізичних осіб. 3. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове

	державне соціальне страхування.
2.3	<i>Плата за ресурси та послуги (2 год)</i> 1. Плата за землю. 2. Екологічний податок. 3. Інші ресурсні платежі. 4. Плата за користування надрами. 5. Збір за спеціальне використання води.
2.4	<i>Інші податки, збори і неподаткові платежі (2 год)</i> 1. Особливості справляння місцевих податків і зборів 2. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу 3. Неподаткові платежі в доходах бюджетів України
2.5	<i>Спеціальні податкові режими (2 год)</i> 1. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності 2. Фіксований сільськогосподарський податок.. 3. Інші спеціальні режими.
2.6	<i>Податкове адміністрування (2 год)</i> 1. Сутність та функції податкового адміністрування. 2. Облік податників податків. 3. Податковий контроль. 4. Способи ухилення від сплати податків в Україні. 5. Методи визначення та класифікація податкових ризиків, пов'язаних із ухиленням від сплати податків
2.7	<i>Деякі питання функціонування податкової системи (2 год)</i> 1. Фінансово-правові аспекти відповідальності за ухилення від сплати податків 2. Податкове планування та навантаження. 3. Організаційно-законодавче забезпечення усунення подвійного оподаткування

Заочна форма навчання

№	Змістовий модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади податкової системи (6 год.)
1.1	<i>Теоретичні основи оподаткування (1 год)</i> 1. Еволюція податків. 2. Концепції розвитку теорій податків. 3. Сутність і види податків.
1.2	<i>Податкова система (1 год)</i> 1. Сутність та організація податкової системи 2. Організаційне забезпечення функціонування податкової системи 3. Облік платників податків
1.3	<i>Податкова політика держави (2 год)</i> 1. Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки 2. Стратегія і тактика податкової політики. 3. Оцінювання ефективності податкової політики.
	Змістовний модуль 2. Основні прямі та непрямі податки, інші збори – 2 год.
2.1	<i>Прибуткові податки і внески (2 год)</i> 1. Податок на прибуток підприємств. 2. Податок на доходи фізичних осіб. 3. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

2.2	Податкове адміністрування (2 год) 6. Сутність та функції податкового адміністрування. 7. Облік податників податків. 8. Податковий контроль. 9. Способи ухилення від сплати податків в Україні. Методи визначення та класифікація податкових ризиків, пов'язаних із ухиленням від сплати податків
------------	--

5.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні основи оподаткування	2	1
2	Податкова система	2	1
3	Податкова політика держави	2	-
4	Податковий механізм.	4	-
5	Непрямі податки.	2	-
6	Прибуткові податки і внески	4	2
7	Плата за ресурси та послуги	2	-
8	Інші податки, збори і неподаткові платежі	2	-
9	Особливості розрахунку місцевих податків і зборів	2	-
10	Спеціальні податкові режими	2	-
11	Податкове адміністрування	2	-
12	Деякі питання функціонування податкової системи.	4	-
	Всього годин по дисципліні	28	4

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні основи оподаткування	5	8
2	Податкова система	5	10
3	Податкова політика держави	5	10
4	Податковий механізм.	8	10
5	Непрямі податки.	5	10
6	Прибуткові податки і внески	5	10
7	Плата за ресурси та послуги	5	10
8	Інші податки, збори і неподаткові платежі	5	10
9	Спеціальні податкові режими	5	10
10	Податкове адміністрування	5	10
11	Деякі питання функціонування податкової системи.	9	10
12	Разом	62	108

5.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання передбачає підготовку реферату (презентації) за однією з актуальних проблем податкової системи. Метою індивідуального науково-дослідного завдання є оволодіння теоретичними знаннями з питань податкової системи та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в системі оподаткування.

Реферат – це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет, (об'єкт). характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи. Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Середній обсяг реферату становить приблизно 10-15 друкованих аркушів формату А4. Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у здобувача щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою здобувач має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково-методичних публікацій. В яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми. До таких джерел належать, по-перше, наукові публікації, по-друге, навчальна література, по-третє, методично-довідкова література з податкової системи. У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми. Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Тематика рефератів

1. Історія виникнення податків.
2. Суть податкової системи, податкова політика, види податків.
3. Принципи побудови податкової системи.
4. Функції податків.
5. Облік платників податків.
6. Структура державної податкової служби України.
7. Завдання державної податкової служби України.
8. Функції державної податкової служби України.
9. Переваги та недоліки податкової політики інших країн.
10. Складові частини податкової системи інших країн порівняно зі складовими податкової системи України.
11. Особливості застосування витрат подвійного призначення для розрахунку оподатковуваного прибутку.
12. Прискорена амортизація та сфера її застосування.
13. Порядок перенесення балансових збитків на наступні податкові періоди.

14. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.
15. Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна.
16. Порядок оподаткування операцій з продажу об'єктів рухомого майна.
17. Оподаткування операцій, пов'язаних з іпотечним житловим кредитуванням.
18. Значення оподаткування майна в доходах місцевих бюджетів.
19. Світовий досвід оподаткування нерухомості, майна і землі.
20. Перспективи розвитку оподаткування власності в Україні.
21. Особливості сплати акцизів до бюджету України.
22. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу й аміаку територією України.
23. Екологічний податок та його значення для країни і світу.
24. Аналіз динаміки та структури надходжень від екологічного податку до бюджету України.
25. Розподіл єдиного податку між бюджетами і державними цільовими фондами

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення семінарських і практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального навчально-практичного завдання у формі реферату.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення оглядових та проблемних лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам набути теоретичні знання з проблем організації оподаткування в країні, механізму нарахування податків, контролю в сфері податкової системи;
- участі у семінарських і практичних заняттях. Вирішення практичних завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань та передбачає розгляд ситуацій з проблем організації оподаткування в країні, механізму нарахування податків, контролю в сфері податкової системи, тощо;
- отримання консультації. Під час консультацій здобувачі отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень освітнього компонента;
- виконання самостійної роботи. Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, законів України, указів Президента України та постанов Кабінету Міністрів України з питань законодавчого регулювання діяльності з податкової системи;
- проведення підсумкового контрольного випробування.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.	Лекції, навчальні дискусії; реферативні виступи; дискусії з окремих практичних кейсів; виконання індивідуальних завдань, аналіз конкретних ситуацій, порівняння, робота в командах, презентації.
ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.	Лекції, навчальні дискусії; реферативні виступи; дискусії з окремих практичних кейсів; виконання індивідуальних завдань, аналіз конкретних ситуацій, порівняння, робота в командах, презентації.
ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	Лекції, навчальні дискусії; реферативні виступи; дискусії з окремих практичних кейсів; виконання індивідуальних завдань, аналіз конкретних ситуацій, порівняння, робота в командах, презентації.
ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.	Лекції, навчальні дискусії; реферативні виступи; дискусії з окремих практичних кейсів; виконання індивідуальних завдань, аналіз конкретних ситуацій, порівняння, робота в командах, презентації.
ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	Лекції, навчальні дискусії; реферативні виступи; дискусії з окремих практичних кейсів; виконання індивідуальних завдань, аналіз конкретних ситуацій, порівняння, робота в командах, презентації.
ПРН 19. Демонструвати навички розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень у сфері стратегічного та інвестиційного менеджменту в умовах невизначеності та ризику.	Лекції, навчальні дискусії; реферативні виступи; дискусії з окремих практичних кейсів; виконання індивідуальних завдань, аналіз конкретних ситуацій, порівняння, робота в командах, презентації.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Податкова система» здійснюється у формі *поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролю*, які передбачені «Положенням про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року.

Поточний контроль (ПК) з освітнього компонента «Податкова система» здійснюється під час аудиторних або дистанційних занять та охоплює питання програми курсу, які винесено на лекційні, практичні заняття та самостійну роботу. Поточний контроль передбачає використання таких форм як: усне опитування; виконання практичних завдань; доповіді, презентації, реферати; експрес-тестування (табл.2).

Таблиця 2

Нарахування балів за темами освітнього компоненту під час поточного контролю*

Тема	Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести	Всього за тему
ПК за змістовний модуль 1 - 45					
Тема 1	4	4	3	-	11
Тема 2	4	4	3	-	11
Тема 3	4	4	3	-	11
Тема 4	4	4	3	1	12
ПК за змістовний модуль 2 - 45					
Тема 5	2	2	2	-	6
Тема 6	2	2	2	-	6
Тема 7	2	2	2	-	6
Тема 8	2	2	2	-	6
Тема 9	2	2	3	-	7
Тема 10	2	2	3	-	7
Тема 11	2	2	2	1	7

*Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей освітнього компоненту та рівня складності завдань.

Модульний контроль (МК) з освітнього компонента «Податкова система» здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного з двох змістових модулів у формі контрольної роботи, яка складається з теоретичної частини. Теоретична частина передбачає складання тестів на платформі MOODLE. Загальна кількість балів за модульну контрольну роботу може сягати 45.

За результатами *поточного* і *модульного* контролю виводиться бал за змістовний модуль ($B_{зм}$) як сума балів поточного і модульного контролів:

$$B_{зм} = ПК + МК.$$

Критерії оцінювання поточного і модульних контролів представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання поточного і модульного контролів

Поточний контроль				Модульний контроль (модульна контрольна робота)	Відповідність за 100 б. шкалою	Критерії оцінювання
Усні відповіді	Виконання практичних завдань	Доповіді, презентації, реферати	Експрес тести			
4 (2)	4 (2)	3 (2)	1	41-45	90-100	Демонструє <i>високий</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

3 (1,5)	3 (1,5)	2 (1,5)	0,75	35-40	74-89	Демонструє <i>достатній</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
2 (1)	2 (1)	1	0,5	25-34	60-73	Демонструє <i>задовільний</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0-1 (0,5)	0-1 (0,5)	0-0,5	0-0,25	0-24	1-59	Демонструє <i>низький</i> рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Підсумковий контроль з освітнього компонента «Податкова система» проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка знань здійснюється за **накопичувальною системою** та розраховується як середньоарифметична сума балів, отриманих за змістові модулі (табл. 4), а також відвідування занять та за додаткові види робіт з компоненту (табл. 5).

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів:

- бали за змістовні модулі – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт до 5 балів.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента «Податкова система»

Бал за змістовні модулі (БЗМ)											Сума		
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)										Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього -0-5)		
Змістовий модуль 1 (ЗМ 1) Поточний контроль (ПК1) – 45				Змістовий модуль 2 (ЗМ 2) Поточний контроль (ПК2) – 45							0-5	0-5	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
11	11	11	12	6	6	6	6	7	7	7			
Модульний контроль (МК 1) – 45				Модульний контроль (МК2) –45									
Разом за змістовний модуль 1 – ЗМ1= ПК1 + МК1				Разом за змістовний модуль 2 – ЗМ2= ПК2 + МК2									
БЗМ = (ЗМ1 + ЗМ2) / 2													

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

*Згідно рішення кафедри кількість балів може варіюватися з урахуванням особливостей дисципліни та рівня складності завдань.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістові модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка «Фінансова грамотність»
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання.

Якість засвоєння змісту освітнього компонента (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЕКТС згідно з таблицею 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання знань: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання рівня засвоєння освітнього компонента наведена в таблиці 7.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється на основі виконання завдань під час аудиторних занять та виконаних кожним здобувачем індивідуальних завдань. Індивідуальне завдання складається з підготовки презентації за однією з актуальних тем мотиваційного менеджменту. Індивідуальне завдання оцінюється за 100 бальною шкалою (табл. 6).

Для здобувачів освіти заочної форми навчання підсумковий контроль у формі іспиту проводиться в період екзаменаційної сесії. Іспит проводиться у формі складання тестів на платформі MOODLE. Здобувачу надається 50 питань. За кожну правильну відповідь нараховується 2 бали. Результати оцінюються за 100 бальною шкалою (табл. 7).

Відповідно до «Положення про систему оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженого наказом в.о. ректора ОДАУ № 106-заг від 30 квітня 2025 року, здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки з організації самостійної роботи та виконання індивідуального завдання з дисципліни «Податкова система» для здобувачів першого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня бакалавр спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка» / Розробив: доктор наук з державного управління, доцент кафедри обліку і оподаткування Дяченко О.П. Одеса: ОДАУ, 2021. 18с.

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Податкова система» для здобувачів першого (освітнього) рівня вищої освіти ступеня бакалавр спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 051 «Економіка» / Розробив: доктор наук з державного управління, доцент кафедри обліку і оподаткування Дяченко О.П. Одеса: ОДАУ, 2021. 35с.

3. Мультимедійні презентації з курсу.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Томнюк Т. Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

2. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В. К., 2021. 171 с.

3. Податкова система: навч. посіб. / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

4. Податкова система: навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найдено та ін. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.

5. Податкова система: навч.-метод. посіб./ Л. В. Юрчишена. Вінниця, 2018. 230 с.

6. Податкова система. Навчальний посібник. За заг. ред. Андрущенка В. Л. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с

7. Податкова система: навч. посіб. За ред. В.Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.

8. Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. Податкова система: навч. посіб. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.

Додаткова:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Крюкова І. О., Потішняк О., **Найда А. В.** Роль і значення податкового адміністрування за умов сталого розвитку. Електронний журнал «Ефективна економіка». 2025, № 7 DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.20%20>

3. Крюкова І. О., **Найда А. В.**, Іванченкова Л. В., Лагодієнко Н. В. Оцінка податкового навантаження та ролі податків у сучасній економіці України. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2025. Том 10. № 2. С. 93-97.

4. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI URL:<http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.60.0> (дата звернення: 13.04.2022).

5. **Найда А.В.**, Крюкова І. О., Найда І.С., Гнатєєва Т.М. Цифрова модернізація сільського господарства України: використання AI-агентів для ефективного управління, обліку, оподаткування та звітності. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. Том 2. № 2. С. 105-114.

6. **Найда А.В.**, Крюкова І. О., Шацкова Л. П., Волчек Р. М. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ: ВІД НП(С)БОДС ДО МСФЗ (IPSAS). *Науковий вісник Одеського національного економічного університету* 2025. №5. С. 14-22

7. **Найда А.В.**, Крюкова І. О., Селіванова Н.М., Гнатєєва Т.М. Імплементация технологій штучного інтелекту в обліково-аналітичне забезпечення сільськогосподарських підприємств. «Modern Economics» 2025. №51. С. 151-158

8. **Найда А.В.**, Крюкова І.О., Замлинський В.А., Калюжна М.М. Організаційні аспекти управлінського обліку для оптимізації податкового навантаження. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. Том 2. № 7. С. 58-66

9. **Найда А. В.**, Найда І. С., Ткачук Г. О, Маркова Т. Д., Гаврилюк В. О. Формування та подання звітності з використанням інформаційних технологій . Український журнал прикладної економіки та техніки. 2022. Том 7. № 1. С. 45-51.

10. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування/ Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

11. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів: Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1588. URL:: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text> (дата звернення: 13.04.2022).

12. Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового: Постанова КМУ від 24 квітня 2019 р. № 408. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2019-п#Text> (дата звернення: 13.04.2022).

13. Порядок обліку платників податків і зборів: Наказ Міністерства фінансів України від 9 грудня 2012 року № 1588. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11> (дата звернення: 13.04.2022).

14. Податкова політика держави. Ще один великий компроміс /за заг. ред. К. І. Швабія. Ірпінь: Університет ДПС України, 2018. 61 с.

15. Дяченко О.П. Схеми ухилення від сплати податків та підвищення ефективності фіскального адміністрування. Anti-crisis management: state, region, enterprise: матеріали міжнародної наукової конференції. (м. Ле-Ман, 17 листопада 2017 р.). Ле-Ман, Франція: видавництво «Балтика», 2017. С. 71-74.

16. Крюкова І.О. Роль і місце Одещини у формуванні податкових потоків держави. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції НПП та молодих науковців «Актуальні аспекти розвитку науки і освіти» (м. Актуальні аспекти розвитку науки і освіти).). ОДАУ, 2021. С. 444-447.

17. Гривківська О.В., Крюкова І.О., Поліщук Н.В. Податкова політика України. *Економіка і управління*. 2020. № 1(85). С. 13-18.

18. Крюкова І.О., Цуркан О.В. Сучасні тенденції оподаткування аграрного бізнесу в Україні. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Національні і світові тенденції розвитку обліку, оподаткування і контролю» (м. Одеса, ОДАУ, 21 травня 2020р.). Одеса: ОДАУ, 2020р. С. 115-119.

19. Direct and indirect taxes. Startup Guide. 02.01.2019. URL:<https://www.ionos.com/startupguide/grow-your-business/direct-and-indirecttax/> (дата звернення: 13.04.2022).

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <http://www.dps.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: <http://www.as-rada.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <http://www.castom.gov.ua>

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>